

TEDENSKI NOVIČNIK

Informacije s področja covid-19

Datum: 10. 11. 2022

Tedenski novičnik zajema zadnja ključna sporočila in novosti na področju covid-19: informacije s strani pristojnih evropskih institucij, epidemiološke situacije v Sloveniji, napovedi podatkov o gibanju okužb s SARS-CoV-2 in ključna sporočila Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2.

Novičnik služi kot izhodiščno orodje za jasno in konsistentno komuniciranje aktualnih informacij na področju covid-19.

1. EVROPSKI CENTER ZA PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE BOLEZNI (ECDC)

[Poročilo pregleda držav: 43. teden](#)

Ob koncu 43. tedna 2022 (tedna, ki se je končal 30. oktobra 2022) se je skupna stopnja primerov covid-19 v EU/EEA med osebami, starimi nad 65 let, zmanjšala za 13 % v primerjavi s prejšnjim tednom. Trend primerov covid-19 v tej starostni skupini pada dva tedna. O povečanju tega kazalnika sta poročali 2 od 22 držav. Celotna skupna stopnja primerov v EU/EEA za vse starosti se je zmanjšala za 23 %.

2. EVROPSKA AGENCIJA ZA ZDRAVILA (EMA) in EVROPSKA KOMISIJA

- Evropska agencija za zdravila (EMA) je objavila klinične podatke o tveganjih miokarditisa po cepljenju s cepivom Comirnaty.
- EMA je objavila klinične podatke, ki podpirajo uporabo cepiva Nuvaxovid kot pozitivnega odmerka za odrasle, ki so prejeli isto ali drugo cepivo proti covidu-19 v okviru osnovnega cepljenja.
- EMA je objavila posodobljene informacije o izdelku za cepivo Comirnaty z dodatnimi informacijami o uporabi pozitivnih odmerkov pri osebah, starejših od 12 let.
- Evropska komisija je odobrila spremembo pogojnega dovoljenja za promet za cepivo Vaxzevria v standardno dovoljenje za promet.

- EMA je objavila klinične podatke, ki podpirajo odobritev prilagojene različice cepiva Comirnaty. Več informacij je na voljo [na naslednji povezavi](#).

3. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA

V Sloveniji je bilo na dan 7. novembra 2022 z enim odmerkom cepljenih 70 % polnoletnih oseb. Z vsemi odmerki osnovne sheme je bilo cepljenih 68 %, z enim poživitvenim odmerkom 38 % in z dvema poživitvenima odmerkoma 3 % polnoletnih oseb ([več na povezavi](#)). Za primerjavo: v državah EU/EEA je en odmerek prejelo 85,7 % starejših od 18 let, z vsemi odmerki osnovne sheme je bilo cepljenih 83,3 %, en poživitveni odmerek je prejelo 65,0 %, dva poživitvena odmerka pa 9,4 % starejših od 18 let ([vir](#)).

V Sloveniji je bilo na dan 7. novembra 2022 z enim odmerkom cepljenih 82 % starejših od 60 let, z vsemi odmerki osnovne sheme 81 % starejših od 60 let, z enim poživitvenim odmerkom 60 % in z dvema poživitvenima odmerkoma 8 % starejših od 60 let. Za primerjavo: v državah EU/EEA je en odmerek prejelo 92,5 % starejših od 60 let, z vsemi odmerki osnovne sheme je bilo cepljenih 90,9 %, en poživitveni odmerek je prejelo 84,4 %, dva poživitvena odmerka pa 19,3 % starejših od 60 let ([vir](#)).

Aktualne podatke o okužbah s SARS-CoV-2 (covid-19) v Sloveniji lahko vsakodnevno spremljate na [naslednji povezavi](#).

4. EPIDEMIOLOŠKO MODELIRANJE: ZADNJE PROJEKCIJE

Število potrjenih primerov, bolnišničnih obravnav je še vedno v upadu. Število obravnav na intenzivnih oddelkih stagnira. Efektivno reprodukcijsko število je pod 1.0.

V bolnišnicah je bilo v prejšnjem tednu hospitaliziranih 218 pacientov, danes 166, na EIT prejšnji teden 16, danes 15.

Tudi v drugih EU državah so ključne epidemiološke krivulje v fazi padanja. Avstrija in Nemčija sta trenutno državi z večjim povprečnim številom okužb na 1M prebivalcev. Francija in Italija imata s Slovenijo primerljive številke. Francija in Nemčija beležita trenutno tudi večje število hospitalizacij kot Slovenija, vendar so krivulje v padanju.

Trenutno je tako situacija precej ugodna in ne predstavlja resne grožnje zdravstvenemu sistemu.

V projekcijah za naprej, ki so narejene za to poročilo, simuliramo situacijo, ko pričakujemo večje širjenje virusa v nadaljevanju zaradi hladnejšega vremena in posledično povečanja zadrževanja v zaprtih prostorih. Začetek poslabšanja razmer je v projekciji predviden v začetku novembra, pri čemer upoštevamo zamik zaradi šolskih počitnic.

V tem primeru lahko pričakujemo postopno povečevanje števila okužb z vrhom v začetku decembra, kjer lahko pričakujemo do 2.000 zaznanih okužb v 7-dnevnem povprečju. V bolnišnicah pa lahko po tej projekciji pričakujemo povečevanje števila hospitalizacij konec novembra in v

začetku decembra. Številke ne bi smele v tem obdobju preseči do 400 pacientov na navadnih oddelkih, na intenzivnih oddelkih pa največ 50 pacientov.

Te ocene so vse narejene s predpostavko trenutnih različic virusa na podlagi razmerij, kot jih trenutno ocenjujemo za te različice. V primeru drugačne situacije se lahko projekcije zelo spremenijo.

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje smo pripravili tudi **interaktivni prikaz podatkov o epidemiološki statistiki, modeliranju in napovedih v povezavi s covidom-19**, ki je na voljo na [naslednji povezavi](#).

5. PRESEŽNA UMRLJIVOST V SLOVENIJI PO METODOLOGIJI EUROMOMO

V sklopu mreže EuroMOMO (angl. European mortality monitoring) smo vzpostavili tedensko spremljanje splošne umrljivosti, v katerega so vključeni vsi umrli ne glede na vzrok smrti. Pri tem ocenjujemo odstopanja opazovane umrljivosti od pričakovane umrljivosti, modelirane na podatkih o splošni umrljivosti v letih 2015–2019. Odstopanja umrljivosti so ovrednotena z oceno presežnega števila umrlih in s t.i. z-vrednostjo v opazovanem tednu. Z-vrednost izraža, za koliko standardnih odklonov število umrlih v opazovanem tednu odstopa od pričakovane ravni (presežek umrljivosti). Model upošteva časovne zamike med datumom smrti in datumom registracije smrti ter napove število smrti v zadnjih 5 opazovanih tednih, čeprav vse še niso bile registrirane.

Teden analize: 43

V 41. tednu leta 2022 v Sloveniji beležimo z-vrednost 1,01 oziroma normalno variabilnost umrljivosti (porast v primerjavi s predhodnim tednom, vendar je točen podatek o z-vrednosti zaradi zakasnitev pri registraciji smrti lahko nezanesljiv). Število vseh umrlih v 41. tednu je bilo za 6 % večje od pričakovanega števila vseh umrlih. Presežne umrljivosti, statistično opredeljene kot z-vrednost 2 ali več, trenutno za omenjeni teden ne beležimo v nobeni starostni skupini.

Več informacij najdete [na tej povezavi](#).

6. POSVETOVALNA SKUPINA ZA CEPLJENJE

V Sloveniji je trenutno dostopnih osem cepiv proti covidu-19:

- mRNA cepiva: Comirnaty 30, Comirnaty 10, Comirnaty Original/Omicron BA.1, Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 (Pfizer/BioNTech) ter Spikevax in Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 (Moderna);
- vektorsko cepivo: Jcovden/Janssen (Johnson&Johnson);
- proteinsko cepivo: Nuvaxovid (Novavax).

Prilagojena cepiva Comirnaty Original/Omicron BA.1, Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 in Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 so registrirana le za požitveni odmerek – za uporabo pri osebah, starih 12 let in več, ki so v preteklosti prejele vsaj osnovno cepljenje proti covidu-19 in je od zadnjega odmerka cepiva minilo najmanj 3 mesece. Več informacij o cepivih, ki poleg izvirne oziroma vuhanske različice SARS-CoV-2 pokrivajo tudi novejšo različico omikron, najdete na [naslednji povezavi](#).

Prvi požitveni odmerek je odmerek, ki ga oseba prejme po zaključeni osnovni shemi cepljenja za požitvev in podaljšanje zaščite po osnovnem cepljenju. Priporočljiv je za vse osebe, stare 18 let in več, in za mladostnike s kroničnimi boleznimi, stare 12–17 let, lahko pa ga prejmejo tudi zdravi mladostniki. Priporočen presledek med osnovnim cepljenjem in prvim požitvenim odmerkom je vsaj 3 mesece.

Drugi požitveni odmerek (4. oz 5. odmerek za imunsko oslajljene) je priporočljiv za osebe z večjim tveganjem za težji potek covid-19: posebej ranljive kronične bolnike, oskrbovance DSO/SVZ in vse osebe stare 60 let in več. Z drugim požitvenim odmerkom se lahko cepijo tudi druge osebe stare 18 let in več, če tako želijo. Cepljenje z drugim požitvenim odmerkom se opravi vsaj 3 mesece po prvem požitvenem odmerku.

Ogroženim skupinam se priporoča tudi »sezonski požitveni odmerek« s posodobljenim cepivom, če je od zadnjega cepljenja minilo več kot 3 mesece. Tudi ostale osebe, pri katerih je že minilo vsaj 3 mesece od zadnjega cepljenja ali prebolelega covid-19, lahko prejmejo sezonski požitveni odmerek. Za požitveni odmerek se praviloma uporabljajo mRNA cepiva.

Zadnja **priporočila in navodila za cepljenje proti covidu-19** so na voljo [na tej povezavi](#). Priporočila za cepljenje proti covidu-19 za različne skupine prebivalcev so na voljo tudi v [obliki tabelaričnega prikaza](#).

Poteka tudi cepljenje proti gripi v sezoni 2022/23. Cepljenje proti gripi in cepljenje proti covidu-19 se lahko opravi sočasno ali s kakršnimkoli presledkom.

Cepljenje s požitvenim odmerkom priporočamo predvsem skupinam z večjim tveganjem za hujši potek

Ranljivim kroničnim bolnikom

Oskrbovancem domov za starejše občane oziroma socialnovarstvenih zavodov

Vsem starejšim od 60 let

7. POSVETOVALNA SKUPINA ZA SPREMLJANJE GIBANJA VIRUSA SARS-COV-2

Preventivna priporočila

Pomembno je upoštevanje vseh dobro poznanih preventivnih priporočil:

- **vzdrževanje medosebne razdalje,**
- **pravilno umivanje rok,**
- **razkuževanje rok,**
- **izogibanje dotikanju obraza (oči, nosu in ust),**
- **higiena kihanja in kašlja ter**
- **redno in učinkovito prezračevanje zaprtih prostorov.**

Nošenje mask

Nošenje zaščitnih mask je eden izmed enostavnih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2. Osebo, ki nosi masko, le-ta zaščiti pred okužbo in prepreči nadaljnje širjenje virusa.

O pozitivnem vplivu nošenja mask na zmanjševanje dnevnega števila ugotovljenih okužb s SARS-CoV-2 so že na voljo številne strokovne objave, raziskave pa so bile izvedene v različnih okoljih (družinsko okolje, letalski promet, nacionalna raven). Pozitiven vpliv obveznega nošenja zaščitnih mask v splošni populaciji in manjšanje števila novih okužb za 15–47 % kažejo tudi raziskave, izvedene na nacionalni ravni ([vir](#)). Z nošenjem maske tako prispevamo k obvladovanju širjenja okužbe s SARS-CoV-2.

Masko je pomembno pravilno namestiti in odstraniti ter upoštevati načelo nedotikanja maske med njenim nošenjem, tesnjenje in čas nošenja maske. Pravilna namestitev/odstranitev maske je prikazana na [naslednji povezavi](#).

Mobilna aplikacija #OstaniZdrav v novi podobi

Aplikacija #OstaniZdrav je v novo študijsko leto zakorakala v novi podobi. Spodbujamo predvsem višje in visokošolske zavode ter izvajalce izobraževanja odraslih, da ima vsaka predavalnica ali drug prostor, kjer se študentje/obiskovalci/zaposleni zadržujejo dlje časa, svojo QR kodo. Na ta način smo uporabniki anonimno obveščeni o tveganem stiku z osebo z okužbo z virusom SARS-CoV-2, ki so bili ob istem času na skupnem dogodku ali lokaciji.

Aplikacija #OstaniZdrav je namenjena beleženju stikov med osebami, ki imajo nameščeno aplikacijo. Z aplikacijo so uporabniki anonimen način opozorjeni, da so bili izpostavljeni rizičnemu stiku. To opozorilo uporabnika obvesti, da je njegovo tveganje za okužbo povečano in ga spodbudi k še bolj odgovornemu ravnanju. Več o mobilni aplikaciji #OstaniZdrav na [naslednji povezavi](#).

KLJUČNA SPOROČILA:

- Nošenje **zaščitnih mask** je eden izmed enostavnih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2. Osebo, ki nosi masko, le-ta zaščiti pred okužbo in prepreči nadaljnje širjenje virusa. Nošenje mask se priporoča v vseh zaprtih javnih prostorih.
- Eden od pomembnih higienskih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 je **redno in učinkovito prezračevanje prostorov**.
- Prilagojena cepiva Comirnaty Original/Omicron BA.1, Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 in Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 so registrirana le za **poživitveni odmerek** – za uporabo pri osebah, starih 12 let in več, ki so v preteklosti prejele vsaj osnovno cepljenje proti covidu-19 in je od zadnjega odmerka cepiva minilo najmanj 3 mesece.
- Cepljenje s poživitvenim odmerkom je priporočeno predvsem **skupinam z večjim tveganjem za hujši potek bolezni**.
- Uporaba **mobilne aplikacije #OstaniZdrav**, ki je v študijsko leto zakorakala v novi podobi, se spodbuja predvsem v višjih in visokošolskih zavodih ter pri izvajalcih izobraževanja odraslih – vsaka predavalnica ali drug prostor, kjer se študentje/obiskovalci/zaposleni zadržujejo dlje časa, naj ima svojo QR kodo. Na ta način smo uporabniki aplikacije anonimno obveščeni o tveganem stiku z osebo z okužbo z virusom SARS-CoV-2, ki so bili ob istem času na skupnem dogodku ali lokaciji.